

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

TİM

TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

S&P'den Türkiye Kararı

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu S&P takvim dışı değerlendirmeye giderek Türkiye'nin kredi notunu "B" olarak teyit ederken not görünümünü durağandan pozitif revize etti.

Raporda politika yapıcıların aşırı ısınan ekonomiyi soğutmak konusunda ilerleme kaydettiği, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın da tükenen net döviz rezervi stokunu yavaş yavaş yeniden inşa ettiği belirtildi.

Türkiye'de ikiz açığın düştüğü belirtilerek "2023 sonunda bütçe açığı/GSYH oranının yüzde 4,3'lük hedefin altında olacağını, cari açığın ithalatın yılın son 4 ayda sert düşeceği beklentisiyle kademeli olarak daralacağını öngörüyoruz." değerlendirmesi yapıldı. Merkez Bankası'nın sıkı duruşunun manşet enflasyonda stabilizasyona neden olduğu ancak hala yüksek olduğu belirtildi.

OECD 2023 Türkiye Büyüme Beklentisini Yükseltti

OECD'nin yayımladığı 'Ekonomik Görünüm' raporunda Türkiye büyüme beklentisi yükseltildi. Buna göre 2023 Türkiye büyüme beklentisi yüzde 4,3'ten yüzde 4,5'e yükseltildi. 2024 beklentisi yüzde 2,9, 2025 beklentisi yüzde 3,2 oldu.

Enflasyon tahminleri de yukarı yönde revize edildi. 2023 enflasyon beklentisi yüzde 52,1'den yüzde 52,8'e, 2024 tahmini de yüzde 39,2'den yüzde 47,4'e yükseltildi.

Türkiye'ye ilişkin olarak yapılan değerlendirmede sıkı finansal koşullar ve inatçı yüksek enflasyonun hanehalkı tüketimini ılımlaştıracağı ifade edilirken ihracatın küresel büyümedeki güçlenmeyle birlikte 2025'te hız kazanacağı öngörüldü. Enflasyon görünümü önemli ölçüde iyileşene kadar TCMB'nin faiz artırımlarının devam etmesinin beklendiği belirtildi.

OPEC+ Ek Arz Kesintisinde Anlaştı

OPEC+ ülkeleri günlük 1 milyon varil ek arz kesintisinde prensipte anlaştı. İsmi vermek istemeyen bazı delegeler, anlaşmanın sağlandığını, kararın oylanacağını belirtti. Petrol fiyatlarının Eylül'de gördüğü zirve seviyeden beri yüzde 10'dan fazla düşmesiyle Suudi Arabistan, OPEC üyesi ülkelere üretimi daha fazla kısma konusunda baskı yapıyordu.

Londra'da işlem gören petrolün varil fiyatı yüzde 1,2 yükselişle 84,22 dolardan işlem görüyor.

OPEC+ grubu, 5 Ekim 2022'de gerçekleştirdiği 33. OPEC ve OPEC Dışı Bakanlar Toplantısı'nda günlük 2 milyon varillik üretim kesintisi kararı almıştı.

Daha sonra, 3 Nisan 2023'te 48. Ortak Bakanlar İzleme Komitesi Toplantısı'nda ise bazı üye ülkelerin Mayıs itibarıyla günlük yaklaşık 1,6 milyon varillik gönüllü üretim kesintisine gideceği duyurulmuştu.

Çin'de Ekonomik Aktiviteye İlişkin Olumsuz Sinyal

Çin'in imalat ve hizmet sektörlerine ilişkin gösterge Kasım ayında daralarak, yeniden ivme kazanmaya çalışan ekonomik toparlanma için ilave hükümet desteği beklentilerini arttırdı. Ulusal İstatistik Bürosu'nun yaptığı açıklamaya göre, resmi imalat satın alma yöneticileri endeksi (PMI) Kasım'da 49,4'e gerileyerek üst üste ikinci ay daralma sinyali verdi. Ankete katılan ekonomistlerin beklentisi endeksin 49,8 değerini alması yönündeydi. Ekim ayında da endeks 49,5 olarak kaydedilmişti.

Çin'in imalat ve hizmet sektörlerine ilişkin gösterge Kasım ayında daralarak, yeniden ivme kazanmaya çalışan ekonomik toparlanma için ilave hükümet desteği beklentilerini arttırdı. Ulusal İstatistik Bürosu'nun yaptığı açıklamaya göre, resmi imalat satın

Fransa'da Enflasyon Gerilerken Ekonomi Daraldı

Fransa'da Kasım enflasyonu beklenenden fazla gerilerken, ekonomi üçüncü çeyrekte beklenmedik bir şekilde daraldı. Bu da yatırımcıların Avrupa Merkez Bankası'nın (AMB) baharda faiz oranlarını düşüreceği yönündeki tahminlerinin artırmasına neden oldu.

INSEE istatistik ofisinin revize ettiği verilere göre, Fransız ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde yüzde 0,1 oranında daraldı.

AB uyumlu öncü enflasyon verilerine göre, ülkede enflasyon Kasım ayında yıllık bazda yüzde 3,8 ile beklentilerin altında açıklandı. Ekonomistlerle gerçekleştirilen ankete göre verinin yüzde 4,1 gerçekleşmesi öngörülüyordu. Enflasyon Ekim ayında yıllık yüzde 4,5 olarak açıklanmıştı.

Karbonsuz Ekonomi İçin 13,5 Trilyon Dolarlık Yatırıma İhtiyaç Var

Dünya Ekonomik Forumu (DEF) "2023 Endüstri Net Sıfır Takibi (Net Zero Industry Tracker) raporunu yayınladı. Raporunda, çimento, çelik, alüminyum, amonyak, petrol ve gaz, havacılık, nakliye ve kamyon taşımacılığının yüzde 90'ı fosil yakıtlara bağımlı 8 sektör için net sıfır emisyon hedefine yönelik değerlendirmeler yer aldı.

Bu sektörleri sürdürülebilir kılmak ve net sıfır emisyon hedefine ulaşmak için 2050 yılına kadar yaklaşık

13,5 trilyon dolarlık yatırıma ihtiyaç olduğu vurgulanan raporda, bu yatırımın güneş enerjisi, rüzgar, nükleer ve jeotermal enerji üretim maliyetlerini, temiz hidrojen ve karbon taşımacılığına yönelik elektrolizör maliyetlerini ve depolama maliyetlerini kapsadığı ifade edildi.

Bu sektörlerde karbonda net sıfır emisyon hedefine giden yolun bölgesel faktörlere bağlı olarak farklılık gösterdiği belirtilen

raporda, karbondan arınmayı hızlandırmak için temiz enerji, hidrojen ve karbon yakalama, kullanma ve depolama teknolojilerine daha fazla yatırım yapılması gerektiği vurgulandı.

AB: Enerji Sektörü AB-Türkiye İlişkilerinde Stratejik Öneme Sahip

AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell ve AB Komisyonunun genişlemeden sorumlu üyesi Oliver Varhelyi, hazırladıkları "AB-Türkiye Siyasi, Ekonomik ve Ticari İlişkilerinin Durumu" başlıklı raporu açıkladı. Amacı, hızla değişen jeopolitik ve güvenlik ortamında AB-Türkiye ilişkilerini geliştirecek unsurları ortaya koymak olan raporda, ilişkilerdeki son durumun yapıcı adımlara olanak sağladığına işaret edildi. Raporda, olumlu çabaların sürdürülmesi ve AB'nin kaygılarının ele alınması koşuluyla ilerleyecek alanlar olduğu kaydedildi.

Raporda, vize serbestisi alanında, Türkiye'nin kriterleri henüz tamamlamadığı anımsatılarak, "AB Konseyi ve Komisyon, kalan koşulların karşılanması için Türkiye'ye teknik yardım sunmaya devam ediyor." bilgisi verildi.

Özellikle iş insanları, öğrenciler, AB'de aileleri olan Türk vatandaşları için vize süreçlerinin kolaylaştırılması hedefiyle üye ülkelerle olasılıkların araştırılacağı belirtilen raporda, "Bu aynı zamanda, uzun geçerliliğe sahip çok girişli vizelerin verilmesine olanak sağlamak amacıyla Vize Kanunu'nun esnekliklerinden tam olarak faydalanmayı da içermelidir." ifadesi kullanıldı.

AB Konseyinin, 2021'de Gümrük Birliği'nin uygulanmasındaki mevcut zorlukların ele alınması ve Gümrük Birliği'nin tüm AB üyesi ülkelerde etkili şekilde uygulanmasının sağlanması amacıyla Komisyon'u Türkiye ile görüşmeleri yoğunlaştırmaya davet ettiği hatırlatılan raporda, 2022'nin başından beri Türkiye tarafından "yapıcı" bir girişimde bulunduğu ve ardından 26 ticari sorunlu maddenin 14'üne ilişkin ilerleme kaydedildiği belirtildi.

Çin, "Kuşak ve Yol"da Küçük Projelere Yönelecek

"Yüzyılın projesi" olarak adlandırılan Kuşak ve Yol Girişimi'nin 10 yıllık planını ortaya koyan bir hükümet belgesine göre, Çin küçük projelere öncelik vermeyi planlıyor.

Ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan olumlu sonuçlar hedefleyen bu projelerin aynı zamanda da hızlı etki yaratması bekleniyor. Öte yandan belgede, Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi kapsamında uygulanan projelerde yuanın küreselleşmesini teşvik etmeyi de planladığı bilgisi yer aldı.

Çin'in Kuşak ve Yol Girişiminde yer alacak ülkelerle ikili iş birlikleri aracılığıyla yerel para birimlerinin kullanımını istikrarlı bir şekilde ilerleteceği kaydedildi. Finansal kurumların yurt dışı yatırımlarda yuanın daha fazla kullanılmasını teşvik edeceği de belirtildi.

Irak Başbakanı'ndan Türkiye'ye Petrol İhracatı Açıklaması

Irak Başbakanlık Basın Ofisi'nden yapılan yazılı açıklamaya göre, Sudani ve Bayraktar'ın Bağdat'taki görüşmesinde iki ülke arasında enerji alanındaki ilişkilerin güçlendirilmesi ele alındı. Sudani, görüşmede Irak'tan Türkiye'ye petrol ihracatının yeniden

başlatılması için çözüm bulmaya hazır olduklarını belirtti. Sudani, "stratejik proje" olarak adlandırdığı Kalkınma Yolu Projesi'ne de işaret ederek, söz konusu projenin her iki ülkenin ekonomilerinin kalkınmasında büyük payı olacağını ifade etti.

Dünyanın En Eski Bankasında Satış Süreci Başladı

İtalya, kurtarılan Monte dei Paschi di Siena'nın yüzde 25 hissesini satarak 920 milyon euro (1 milyar \$) gelir elde ederek dünyanın en eski bankasını başarısız ilk girişimden iki yıl sonra yeniden özelleştirme planlarında mesafe aldı.

İşlemin bir parçası olarak Roma, küresel koordinatörlerin onayı olmadan 90 gün boyunca piyasada daha fazla hisse satmamayı taahhüt etti.

İtalya'nın kurtarma paketi sırasında Avrupa Birliği rekabet otoriteleriyle mutabık kaldığı taahhütler, Roma'nın bankadaki yüzde 64'lük hissesinin tamamını satmasını gerektiriyor. Pazartesi günkü işlem tamamlandığında, İtalya'nın bankadaki hisse oranı yüzde 39'a düşecek.

Avrupa'da Yapay Zekâ Regülasyonu Anlaşması

yapay zeka sağlayıcıları için bağlayıcı gönüllü taahhütlerden yana.

Avrupa düzeyinde müzakereleri hızlandırması beklenen ortak bir belgeye göre, Almanya, Fransa ve İtalya tarafından gelecekte yapay zekanın nasıl düzenlenmesi gerektiği konusunda bir anlaşmaya varıldı. Üç hükümet, Avrupa Birliği'ndeki hem büyük hem de küçük

Tesla'nın Fabrika Yatırımı Hindistan'a Gidiyor

Hindistan, Tesla ile otomobillerini önümüzdeki yıldan itibaren ülkeye sevk etmesine ve iki yıl içinde bir fabrika kurmasına olanak tanıyacak bir anlaşmaya yakın görünüyor.

Ocak ayında düzenlenecek olan Vibrant Gujarat Küresel Zirvesi'nde anlaşmanın açıklanması planlanıyor. Haberde konuşan kaynaklardan biri Hindistan Başbakanı Narendra Modi'nin memleketi olan Gujarat, Maharashtra ve Tamil Nadu eyaletlerinin elektrikli araçlar ve ihracat için iyi kurulmuş ekosistemlere sahip olmaları nedeniyle değerlendirildiğini söyledi.

Lagarde: En Kötü Senaryo Gerçekleşmedi Ama Yine De Tetikte Olmak Gerek

Avrupa Merkez Bankası (AMB) Başkanı Christine Lagarde, Avrupa Sistemik Risk Kurulu'nun (ESRB) Frankfurt'ta düzenlenen 7. Yıllık Konferansı'nda konuştu. Christine Lagarde, "Bugüne kadar Avrupa'nın finansal sistemi, ciddi sistemik risklerin aynı anda gerçekleşmesine ilişkin en kötü senaryodan kaçındı. Ancak politika yapımcıların proaktif kalmaları ve finansal istikrar risklerin ortaya çıkmalarına karşı tetikte olmaları gerekiyor" ifadesini kullandı.

16. ABD Başkanı Abraham Lincoln'ün sözüne atıfta bulunarak, politika yapımcılara seslenen Lagarde,

"Bugün yapılabilecek hiçbir şeyi yarına bırakmayın" çağrısında bulundu.

AMB Başkanı Lagarde, Avrupa Sistemik Risk Kurulu'nun (ESRB) geçen yılın Eylül ayında bir dizi sistemik riski sıraladığını hatırlatarak, "Son derece yüksek belirsizliğin olduğu bir dönem. Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesi, birbirini takip eden senaryolarının gerçekleşme olasılığını artıran diğer faktörlerle birleşti" diye konuştu.

Avrupa'da ciddi şekilde doğalgaz ve petrol kıtlığı riskiyle karşıya

kalındığını belirten Lagarde, "O zamanlar, öngördüğümüz 'tüm risklerin aynı anda gerçekleşebileceği ve birbirlerinin etkisini artırabileceği' konusunda uyarıştık. Neyse ki bu senaryo şu ana kadar gerçekleşmedi" değerlendirmesinde bulundu.